

aabenbar Overtrædelse af Fæstelovgivningen med Hensyn til den Tid, hvori en Fæstegaard maa staae fæsteledig. Den eneste Veie, ad hvilken de kunde faae Underretning, var altsaa at henvende sig til Ministeriet, men naar dette nægter al Underretning derom, saa er ogsaa den Veie affaaeren. Det er ganske vist, at her foreligge to Tilfælde, hvori, som jeg har oplyst, den ene Gaard har været fæsteledig fra 9de September 1854 og den anden fra 22de Februar 1855, og jeg kan dog ikke troe, at det, at lade en Gaard i lang Tid henstaae fæsteledig, skulde blive lovligt derved, at en Godseier gaaer hen og indgiver en Ansøgning om, at han maa bruge og benytte en Gaard paa anden Maade; thi dersom det var nok, for at gjøre en saadan Lovovertrædelse lovlig, saa vilde det blive til en daglig Fremgangsmaade for alle Godseiere, at de ved at indgive Ansøgning vilde søge at benytte deres Fæstegaarde paa anden Maade, ikke i 1 men i 2 Aar og saalænge de kunde trainere Sagen; Godsforvalterne ere dygtige Folk i saa Henseende, de forstaae meget godt, hvorledes de skulle bære sig ud, for at opnaae det Slags Ting, saa dette vilde være en Anvisning paa en ganske forunderlig Tilfidsættelse af Lovens klare Bestemmelser. Hvad nu angaaer den først omtalte Gaard, den, som har staaet ledig fra 9de September 1854, da maa jeg bemærke, at noget af Gaardens Jord, nemlig $10\frac{1}{2}$ Td. Land, er givet i Brug til en Søn af den sidst afdøde Fæster, men han har indtil Dato intet Fæstebrev faaet, og jeg antager derfor, at skjødt den Transaction, som er skeet, ikke er udstrakt til disse $10\frac{1}{2}$ Td. Land, som Godseieren har lovet, at vedkommende Fæsters Søn maa beholde, er hele Fremgangsmaaden dog af en saadan Bestaafenhed, at det ingen Tvivl kan være underkastet, at der, da der endnu ikke er udstedt Fæstebrev, uagtet Gaarden, som sagt, har været fæsteledig fra 9de September 1854, er et aabenbart Brud paa Fæstelovgivningen.

Med Hensyn til det andet Spørgsmaal, der foreligger, nemlig om Ministeren agtede at meddele Bevilling til Inddragelse af anden Bondejord under Liselunds Hovedgaards Av-

ling, da er dette Spørgsmaal ligesom begrundet i det, som jeg har oplyst om, at foruden denne Gaard, hvorom det første Spørgsmaal dreier sig, foreligger der en anden, som har været fæsteledig fra 22de Februar 1855, og som man altsaa maa antage, at der finder Underhandlinger Sted om, hvorvidt den maatte kunne inddrages eller ikke. Denne Sag staaer i dette Tilfælde ikke saa klar for den ærede Minister, idetmindste ikke for Diebliffet, som den stod for hans Forgjænger, Bang; thi han har gjentagende Gange her i Thinget i Anledning af Interpellationer erklæret, at han ansaae sig uberettiget til efter Lovgivningen at udstede Bevilling til Inddragelse af Bondejord; det har han til to forskjellige Tider givet et aldeles bestemt Svar paa; men den ærede Minister har jo ikke været Indenrigsminister saa længe, at denne Sag vil kunne staae saa klart for ham, som den stod for den nævnte Minister, der i saa mange Aar særlig har beskæftiget sig med denne Lovgivning, og jeg skal derfor ikke opholde mig længere derved. Forøvrigt skal jeg takke den ærede Minister for det Svar, han har givet, og det Spørgsmaal, jeg kunde ønske at høre hans Udtalelse om, skal jeg nu gjentage. Mit Spørgsmaal lyder saaledes: „Naar en Godseier kjøber af en anden Grundbesidder eller Agerdyrker, som har fri Hovedgaardstaxt paa sin Lod, denne frie Hovedgaardstaxt, kan det da efter Lovgivningen tillades at oversføre denne frie Hovedgaardstaxt paa anden ufri Jord saaledes, at denne anden ufrie Jord derved bliver fri Hovedgaardstaxt?“ Dette forekommer mig at være et meget reent, klart og tydeligt Spørgsmaal.

Indenrigsministeren: Jeg troer dog, at det ærede Thing vil see, selv om den ærede Forespørger har overseet det, at det havde været det Naturligste, om denne Forespørgsel, hvis jeg skulde have kunnet indlade mig paa den af den ærede Rigsdagsmand omtalte Fæsteledighed, maatte have havt et tredje Punkt — det er jo meget længe siden den blev stillet — hvori der spurgtes, om Noget af de omhandlede Steder paa vilkaarlig Maade stode fæsteledige, thi saa havde det været mig muligt at indhente Op-